

Osmanlı Devletinde Sivil Toplum ve Sosyal Hizmetlerin Temel Unsurları

Sadece bir güç ve kudret devleti olma amaçlarıyla çelişkili gibi gözükse de İslam devletinde topluluğun refahı kaygısı yine de ağır basıyor ve bu, bir bolluk ekonomisine bağlılığı gerektiriyordu. Katıksız bir İslam geleneğinde devlet, İslami ideolojiyi yayma aracından başka bir şey olamazdı. Alimler, Batı'ya özgü *homo economicus* kavramını eleştirerek İslami dünya görüşünün dünya ile ahiretin birliğine dayandığına, zira insan hayatının tek bir nihai hedefe: "Allah'ın rızasını almaya" yönelik uyumlu bir bütün olarak düşünüldüğüne dikkat çekerler. Asıl "ekonomik" amaçlar, yoksul ve muhtaçları gözetmek, gelecek nesillerin refahına kaynak tahsis etmek ve cemaat yaşantısını iyileştirmeye çalışmaktır. Bu perspektiften bakıldığında teokratik bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nde sosyal hizmet faaliyetlerinin "vakıflar", "loncalar" gibi kurumlar aracılığıyla yaygın bir şekilde gerçekleştirildiğini görmekteyiz. Aynı zamanda bu kurumların aralarında birlikler oluşturarak "sivil toplum" yapısında toplandıklarını gözlemlemekteyiz. Biz bu çalışmamızda Osmanlı Devleti sivil toplum geleneği ve sosyal hizmet kurumlarının işlevlerine göz atacağız.

Rapora ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).